

stemmelser sker det ved at stramme lovbestemmelserne. Endelig er der tilfælde som f.eks. vedrørende ældre- og handicapudstyr, hvor det sker ved at udnytte den offentlige efterspørgsel og ved at stille kvalitetskrav i forbindelse hermed.

Det andet led er at sikre den nødvendige produktudvikling ved at målrette Industriministeriets erhvervsfremmeordninger mod netop disse områder. Det kræver en mere udfarende rolle for Industriministeriet, herunder stærkt øget brug af udviklingskontrakter, og det kræver et forstærket samarbejde mellem Industriministeriet og de øvrige fagministerier, så f.eks. Miljøministeriet fastsætter målene for indsatsen på miljøområdet og Industriministeriet bruger sine erhvervsfremmeordninger til at fremme disse mål.

Det har længe været kendt, at Danmark havde muligheder for ved koncentrerede indsatsen at udbygge styrkepositioner på de nævnte områder. Desværre er mulighederne hidtil blevet forsømt. F.eks. var Danmark tidligt ude med en miljølovgivning, og det nævnes da også ofte i debatten, at Danmark har gode forudsætninger for at udvikle en slagkraftig miljøindustri. Dele af en sådan eksisterer allerede. Men i den udenlandske presse er det ikke Danmark, men f.eks. Sverige, der nævnes som foregangsland, ligesom investorer i lande som England og USA for længst har opdaget mulighederne. Danmark risikerer simpelt hen at komme for sent.

For fuldstændighedens skyld skal det dog nævnes, at industriministeren har reageret på kritikken og for nylig er kommet med et miljøteknologisk udviklingsprogram i samarbejde med Miljøministeriet og et fødevareteknologisk i samarbejde med Landbrugsministeriet og Undervisnings- og Forskningsministeriet. Der er dog tale om forholdsvis beskedne og upræcise programmer, der især ikke er produktorienterede nok. Da den generelle industripolitik samtidig er under afvikling, må virkningerne forventes at være begrænsede.

Til gengæld har vi fået et arbejdsnotat fra Industri- og Handelsstyrelsen: »Internationalisering og erhvervsudvikling«, der i høj grad lægger en strategi for en indsats efter de beskrevne retningslinjer. Især er den grundig med hensyn til opbygningen af en programadministration. Det anbefales, at forslagene i dette notat følges.

Ad 3

En af Danmarks erhvervsmæssige fordele er, at vi endnu har en offentlig sektor, der hører til en af ver-

dens mest effektive. Den kan udnyttes som lokomotiv for erhvervsudviklingen i en række sammenhænge.

Som nævnt i de generelle bemærkninger er krævende og kvalitetsbevidste kunder en af de afgørende faktorer i en opgradering af erhvervslivet. Og her kommer den offentlige sektor ind som en af de helt store kunder. Det bør være en bevidst offentlig politik aldrig at lade sig spise af med det næstbedste.

Sådanne køberkrav får langt større effekt, hvis større indkøb systematisk forberedes gennem udviklingskontrakter. Indtil 1990 var der mulighed for at anvende disse, og der findes enkelte eksempler, hvor en offentlig styrelse forud for afgivelse af en indkøbsordre har benyttet sig heraf. Resultatet har været, at de pågældende styrelser har fået materiel af den ønskede udførelse og kvalitet, mens de virksomheder, der har fået ordrene, har fået udviklet forbedrede produkter med store eksportmuligheder.

Desværre er der kun få eksempler herhjemme, mens udviklingskontrakter har spillet en væsentlig rolle i andre landes erhvervspolitiske strategi. Årsagen til den manglende indsats må dels søges i den manglende tradition for erhvervspolitisk indsats fra den offentlige sektors side og dels i, at man i forbindelse med udviklingskontrakter har anvendt tilskudsmodellen. De virksomheder, der fik kontrakt, fik et tilskud til produktudviklingen og ejede selv de patenter og andre rettigheder, der kom ud af udviklingsindsatsen.

Derfor bør det være en officiel politik, at alle offentlige styrelser (bortset fra styrelser under Forsvarsministeriet) forpligtes til at udbyde udviklingskontrakter forud for ethvert større indkøb af udstyr. Direktoratet for Statens Indkøb bør have en tilsvarende forpligtelse, hvor der foretages indkøb af udstyr i større mængder til forskellige styrelser. I det hele taget bør Direktoratet for Statens Indkøb ud over naturligtvis pris i højere grad se på kvalitet for ad denne vej at sende kvalitetsbetonede kundesignaler til erhvervslivet. Også i forbindelse med de i foregående afsnit omtalte behovstyrede udviklingsprogrammer bør udviklingskontrakter indtages en fremtrædende plads f.eks. til udvikling af renere teknologi.

Endvidere foreslås det, at indholdet i udviklingskontrakterne udformes af den pågældende styrelse, at styrelsen i samarbejde med Industriministeriet fuldt ud betaler for udviklingsarbejdet, og at det til gengæld er de betalende myndigheder, der ejer alle patenter og andre rettigheder, som udviklingsarbejdet resulterer i. Det er i øvrigt denne form, der almindeligvis anvendes i en række andre lande.

For virksomhederne vil kontrakterne stadig væk være yderst attraktive, hvilket udenlandske erfarin-